بازار کسب‌وکارهای کوچک

روایتی از میان ۴۰ هزار غرفه باسلام

رقص رنگ‌ها روی شیشه

گلاره مرادی

از دبیرستان علاقه‌مند به نقاشی و طراحی بوده اما زمانی که باید سرنوشت سال‌های بعدش را با انتخاب رشته رقم می‌زده، خانواده به خاطر معدل خوبش اجازه رفتن به هنرستان را به او نمی‌دهند. در دانشگاه رشته مدیریت جهانگردی می‌خواند و چند سال هم در یک آژانس هواپیمایی کار می‌کند؛ اما علاقه‌اش به هنر و نقاشی را هم همیشه همراه خود حمل می‌کند. می‌گوید در سال‌های راهنمایی‌اش دو، سه سال به شکل مداوم کلاس نقاشی می‌رفته است. علاقه‌اش به نقاشی را پی می‌گیرد و کار در آژانس هواپیمایی را رها می‌کند و چند سالی هم معلم نقاشی و هنر یک دبیرستان دخترانه در تهران می‌شود. در همین روزها خودش کار با ویترای و نقاشی روی شیشه را هم یاد می‌گیرد. لوازم آن را می‌خرد و طرح‌ها و نقش‌های ذهنش را روی شیشه می‌کشد. اوایل طرح‌ها را روی وسایل شیشه‌ای خانه امتحان می‌کند و چند بار هم محصولاتش را به دوستان و آشنایان هدیه می‌دهد. کم‌کم

اطرافیانش به او کار ویترای سفارش می‌دهند و برای خودش مشتری‌هایی پیدا می‌کند. می‌گوید آن‌قدر ترکیب‌شدن رنگ‌های درخشان ویترای روی شیشه برایش دلپذیر بود که نتوانست آن را رها کند و کار دیگری بکند. سفارش‌هایش به مرور بیشتر می‌شوند و کار در مدرسه را هم رها می‌کند و ایده شکل‌گیری کسب‌وکارش از همین‌جا شروع می‌شود.

به مرور با صفحه‌هایی در اینستاگرام آشنا می‌شود که نقاشی‌هایشان را برای فروش گذاشته‌اند. صفحه مشخصی را برای کارهای ویترایش درست می‌کند و بعد از اینکه چندین سفارش می‌گیرد، در کارش جدی‌تر می‌شود. با جمعه‌بازار پارکینگ پروانه تهران آشنا می‌شود و در آنجا هم غرفه‌ای می‌گیرد. جمعه‌ها، صبح زود، با دست‌سازه‌هایش از خانه‌شان در کرج راه می‌افتد تا بتواند در پارکینگ پروانه بساط کند. بعد از تعطیل‌شدن پارکینگ پروانه و آمدن کرونا، با مشتری‌هایش بیشتر از طریق دایرکت اینستاگرام یا باسلام در ارتباط است. باسلام را یکی از دوستانش به او معرفی می‌کند. غرفه‌ای راه می‌اندازد و سفارش‌های باسلام هم به‌مرور شروع می‌شود.

سه سال است که ازدواج کرده و با حمایت همسرش، یکی از اتاق‌های خانه‌شان را تبدیل به کارگاه خانگی برای ساخت سفارش‌ها کرده است. می‌گوید بیشتر محصولات را خودش درست می‌کند، اما بعضی وقت‌ها یکی از دوستانش هم به کمکش می‌آید؛ معمولا زمانی که تعداد سفارش‌ها زیاد است یا سفارش‌های پیچیده‌تری مثل طراحی روی شیشه‌های کابینت یا پنجره‌ها می‌گیرند.

خانم شادی‌بخش حالا بیشتر روزهایش را در کارگاه خانگی‌اش و در حال طراحی و نقاشی روی شیشه‌هاست؛ گاهی یک آینه است، گاهی یک لیوان شیشه‌ای، گاهی هم شیشه یک پنجره. طراح اغلب طرح‌ها خودش است و بعضا هم طرح‌هایی را در اینترنت جست‌وجو می‌کند و از آنها الهام می‌گیرد. نقاشی با ویترای روی شیشه‌ها مهم‌ترین سرگرمی و کارش است. می‌گوید احساسش به بازی رنگ‌های شفاف روی شیشه را نمی‌تواند با کلمات توصیف کند. کم‌کم کیفیت کارها هم بالاتر رفته و طرح‌ها زیباتر شده‌اند و همین موضوع، تعداد سفارش‌ها را هم بیشتر کرده است. می‌گوید مشتری‌ها طرح‌ها را دوست دارند. این را زمان‌هایی می‌فهمد که مشتری‌ها محصول را برای هدیه به دیگران می‌خرند، اما خودشان برش می‌دارند و دوباره سفارش می‌دهند.

«باسلام» بازار اجتماعی آنلاین کسب‌وکارهای کوچک است. QR کد زیر را اسکن کنید و غرفه گالری ویترای شهرزاد را ببینید.

باسلام ba salam.com

همه‌چیز درباره کرونای انگلیسی

شهرزاد همتی: هفته گذشته، درست با دورقمی‌شدن آمار مرگ‌ومیر کرونایی در ایران پس از پنج ماه، وزیر بهداشت از رسیدن کرونای انگلیسی به ایران خبر داد. به گفته سعید نمکی این ویروس جهش‌یافته با مسافری از انگلستان به ایران رسیده است. هم‌زمان با این خبر، نماینده مردم کردستان در مجلس نیز آلوده‌شدن یکی از کادر درمان این استان را به کرونای انگلیسی تأیید کرد. اما با وجود اعتراف وزارت بهداشت به حداقل یافتن یک بیمار مبتلا به کرونای انگلیسی اما سخنگوی وزارت بهداشت، در گزارش روزانه خود وجود این بیماری در کشور را تکذیب کرد و بعد از صحبت‌های وزارت بهداشت دیگر کسی درباره کرونای انگلیسی حرفی نزد. مسئله‌ای که شاید به عوارض اقتصادی ناشی از شیوع این بیماری و کاهش مراودات بین‌المللی بی‌ارتباط نباشد. اما با وجود همه این اماواگرها، حالا که بسیاری شهرهای کشور از جمله پایتخت از وضعیت قرمز خارج شده‌اند و منع عبورومرور هم در آنها برداشته شده، به نظر می‌رسد کمی باید نگران شرایطی بود که بارها روی ناپایداری آن تأکید شده است.

عکس: علی خارا، مهر

ویروسی با سرعت انتقال بیشتر

اما کرونای انگلیسی چیست و چه تفاوتی با ویروسی دارد که یک سال است زندگی جهان را مختل کرده؟ حمید عمادی‌کوچک، رئیس بخش عفونی بیمارستان امام خمینی، در گفت‌وگو با «شرق» در پاسخ به این سؤال می‌گوید که این ویروس جهش‌یافته از نظر نحوه رفتار فرقی با کووید۱۹ ندارد و تنها قدرت انتقال آن شدیدتر است. او در پاسخ به این سؤال که حالا با ورود تهران به وضعیت زرد، ممکن است دوباره شرایط قرمز شود اظهار کرد: «بله! هر لحظه ممکن است شرایط از این بهبود نسبی خارج شود. ما تا جایی که می‌شود در حال رعایت‌کردن هستیم و مردم هم رعایت کردند و حدود دو هفته رعایت جدی شد و میهمانی‌ها در کشور به حداقل رسید و همه به این اجماع رسیدند که باید کرونا را جدی گرفت. اما کرونای جهش‌یافته که به نام انگلیسی شهرت یافته، امکان سرایتش به دیگران خیلی‌خیلی بیشتر است. به بیان دیگر این بیماری شدیدتر نیست اما مسری‌تر است. در نتیجه کافی است فتیله رعایت‌کردن‌ها پایین کشیده شود. ممکن است یک مراسمی، یک موقعیتی و سفری پیش بیاید، این بار ما با ویروسی مواجه هستیم که در سرایت‌کردن شوخی ندارد و چرخه انتقال به‌شدت بیشتر می‌شود و دومرتبه جمع‌کردن این اتفاق سخت‌تر خواهد بود». او در پاسخ به این سؤال که آیا در بیمارستان امام بیماری مشاهده شده که به این ویروس آلوده شده باشد، گفت: «به‌هرحال این ویروس در هر جایی از جهان وجود دارد و هر کشوری که عنوان کند ما ویروس انگلیسی را نداریم، عجیب است. اولین کاری که کشورها کردند، این بود که پروازها را به انگلستان ممنوع کردند. کشورهایی که کار واردات و صادرات داشتند آن را محدود کردند. به‌هرترتیب یک‌سری مشکلات اقتصادی و اجتماعی برای کشور انگلستان پدید آمد. اگر کسی صراحتا عنوان کند که این ویروس در کشور ما وجود دارد، این بیان می‌تواند تبعات اجتماعی، اقتصادی، سیاسی به همراه بیاورد. راستش را بخواهید که این ویروس در هر جایی از جهان وجود دارد، باید این را هم در نظر داشته باشیم که این ویروس در شهریورماه جهش یافته ولی درعین‌حال باید در نظر داشت هیچ کشوری دلش نمی‌خواهد صراحتا به این مسئله اعتراف کند تا تبعات سیاسی و اقتصادی‌اش دامن کشور را بگیرد. اما واقعیت این است که در هر جایی از دنیا ممکن است این ویروس پخش شده باشد». بنا به گفته متخصصین تشخیص کرونای جهش‌یافته تفاوتی با گونه قدیمی آن ندارد. اما لزوم قرنطینه ۱۴روزه مسافرینی که از خارج می‌آیند، مهم‌ترین نکته درباره این ویروس است.

جهان درباره کرونای انگلیسی چه می‌گوید؟

در هفته‌های گذشته که ماجرای کرونای انگلیسی جدی شده، رسانه‌های جهان به آن پرداخته‌اند و تلاش کرده‌اند درباره آن اطلاعاتی را به شهروندان منتقل کنند. یکی از جدیدترین مقالات منتشرشده درباره ویروس جهش‌یافته کرونا، متعلق به دویچه‌وله است. این رسانه در گزارشی نوشته که گونه جدید کووید۱۹ که در بریتانیا یافت شده، می‌تواند به‌سرعت گسترش بیابد ولی به این معنای خطرناک‌تر بودن آن نیست. واکسن‌های جدیدی که برای مقابله با این ویروس ساخته شده، همچنان مؤثرند ولی برای این نوع جدید ویروس همچنان به اطلاعاتی دقیق‌تر نیاز است. با توجه به گفته مقامات بهداشتی در جهان، سرعت شیوع و گسترش این گونه جدید ویروس تا ۷۰درصد بیشتر از گونه‌های شناخته‌شده پیشین است. این گونه به‌خصوص در لندن و جنوب‌شرقی انگلستان با سرعت بالایی در حال شیوع است و درنتیجه در این کشور محدودیت‌های جدید و شدیدتری اعمال شده است. تاکنون اطلاعات قابل‌اتکایی درباره این جهش تازه در دسترس نیست و تنها فرض موجود بر این است که شاخک‌های جدید پروتئینی این ویروس که باعث شیوع جدید این بیماری در انگلستان بوده، به گونه جدید این ویروس مربوط می‌شود. این گزارش دویچه‌وله، به جهش‌های ژنتیکی کووید۱۹ و عادی‌بودن آن اشاره می‌کند و از چین مثال می‌آورد که اواخر سال ۲۰۱۹ منشأ مکانی این همه‌گیری بوده که شش ماه پیش گونه جدید بیماری‌زایی از این ویروس در این کشور پخش شده است. در تابستان هم گونه جدیدی به‌سرعت شایع شد که اسپانیا و نیمی از اروپا را گرفت. جهش‌های ویروس در هر زمانی و در بیشتر موارد کمترین تأثیر را در روند بیماری داشته‌اند. با وجود تمام تلاش‌ها برای قرنطینه، این جهش جدید که در جنوب بریتانیا گزارش شده، با سرعت بالایی در حال انتشار در اروپا و دیگر کشورهای جهان است. این جهش اولین‌بار اواخر سپتامبر دیده شده و به گفته دکتر دروستن، ویروس‌شناس بیمارستان برلین در ایتالیا، هلند، بلژیک و دانمارک- حتی استرالیا- هم منتشر شده. این گزارش درباره واکنش بدن به این جهش ژنتیکی اشاره می‌کند و می‌گوید بدن انسان در حالت طبیعی قابلیت محافظت از خودش را در برابر ویروس‌ها دارد. بدن در برابر ویروس‌هایی که به آن حمله می‌کنند آنتی‌بادی‌هایی تولید می‌کند و برای خود در برابر عوامل بیماری‌زا مصونیت ایجاد می‌کند. ولی اگر بیماری ویروسی‌ای جهش ژنتیکی داشته باشد چون آنتی‌بادی‌های تولیدشده براساس نسخه قدیمی‌تر آن بیماری برنامه‌ریزی شده‌اند، ممکن است اثر کمتری داشته باشند. ولی دلیلی برای هول‌شدن وجود ندارد؛ ویروس‌ها معمولا به‌واسطه جهش‌های ژنتیکی‌شان خطرناک‌تر نمی‌شوند و حتی برخی از این جهش‌ها باعث ضعیف‌شدن آنها می‌شود. بدن انسان برای جلوگیری از بیماری در برابر ویروس‌ها آنتی‌بادی‌هایی را تولید می‌کند و پس از آن است که ویروس مجبور می‌شود پروتئین‌های سطحی خود را تغییر دهد تا توسط آنتی‌بادی‌ها و سلول‌های ایمنی بدن قابل‌شناسایی نباشد. ویروس برای تکثیر خود به سلول میزبان در بدنی نیاز دارد که توسط ویروس عفونی شده باشد. وقتی ویروس به چنین سلول میزبانی سرایت کرد، اطلاعات ژنتیکی را از هسته خود به داخل سلول عفونی منتقل می‌کند. سلول‌های بدن به این روش میلیون‌ها نسخه از ویروس را بازتولید می‌کنند ولی در این فرایند خطاهای تکثیر کوچکی رخ می‌دهد و همین خطاهای کوچک - یا جهش‌ها- باعث تغییر کد ژنتیکی خود ویروس‌ها می‌شود. در این گزارش درباره سرعت بالای انتشار این نوع از ویروس که نامش را SARS-CoV-2 گذاشته‌اند آمده که این ویروس هم مانند تمام ویروس‌های کروناویروسی RNA مثبت است، حدود نرخ جهشش حدود یک جهش در ماه است. این گونه‌های جدید گونه‌های متفاوت نشان می‌دهند؛ چراکه بیماری باعث ایجاد موج سرایتی با شدت‌های متفاوت در مناطقی از جهان می‌شود و پیشرفت سرایتش در افراد مختلف متفاوت است. گونه جدیدی که در بریتانیا ثبت شده جهش‌های بسیاری در شاخک‌های پروتئینی ویروس کرونا داشته است. این گونه به‌واسطه به‌اصطلاح حذف ژن، دو آمینو اسید خود را از دست داده که شاید همین باعث شده سرعت انتشارش بیشتر شود. به‌تازگی چنین فرایند مشابهی در حذف ژن‌ها در شرق آسیا هم مشاهده شده ولی آنجا گونه SARS-CoV-2 جهش‌یافته سرعت سرایت ملایم‌تری داشته، زیرا ظاهرا این جهش در آن منطقه باعث ضعیف‌ترشدن ویروس کرونا شده است.

با وجود تمام این اتفاقات، خبر خوش این است که از تأثیر واکسن‌هایی که برای مقابله با این ویروس ساخته شده در برابر این جهش ژنتیکی کاسته نشده است. تمام این واکسن‌ها طوری طراحی شده‌اند تا اطلاعات را برای شاخک‌های پروتئینی ویروس کرونا طوری رمزگذاری کنند که همچنان سیستم ایمنی بدن را با وجود جهش ژنتیکی تحریک کنند. خوشبختانه، برای یک ویروس بیش از چند جهش نیاز است تا بتواند از سیستم ایمنی عبور کند. هرچند ویروسی مثل آنفلوانزا قادر است خیلی سریع جهش داشته باشد و در مورد واکسن‌ها لازم است که هر فصل برای آن واکسن‌های جدید با شرایط جدید ساخته شود. درنتیجه واکسن‌های مربوط به کووید۱۹ هم باید برای شرایط جدید تغییر کنند.

تهران زرد شد

مطابق اعلام ستاد مقابله با کرونا شهرهای در وضعیت قرمز بیماری به هفت شهر افزایش پیدا کرده‌اند. در جلسه روز گذشته ستاد ملی مقابله با کرونا، نگرانی‌ها درباره شیوع ویروس انگلیسی بیان شد. به گفته دکتر رئیسی سخنگوی ستاد ملی مقابله با کرونا، ویروس کرونای انگلیسی تقریبا تمام کشورهای اروپایی را درنوردیده و در آلمان و انگلستان هم مرگ‌ومیر از مرز هزار نفر عبور کرد و وضعیت در ایتالیا، اسپانیا و مکزیک نیز به همین صورت است. هرچند ایران فعلا با کاهش ۷۰درصدی مرگ‌ومیر روبه‌رو بوده اما نمی‌توان با قاطعیت گفت که این وضعیت پایدار است. به گفته رئیسی هفت شهر قرمز، ۳۰ نارنجی و ۴۱۱ شهر زرد در کشور داریم. از هفت شهر قرمز، پنج شهر آمل، ساری، فریدونکنار، قائمشهر و نکا در استان مازندران هستند و دو شهر بندرگز و کردکوی در استان گلستان هستند که نیاز به مراقبت بیشتر دارند. بنا بر اعلام ستاد در سطح کشور ۴۱۱ شهر وضعیت زرد داریم؛ ولی برخی شهرها میزان بستری‌شان از حد پایینِ شهرهای زرد پایین‌تر است؛ یعنی ۱۹۲ شهر داریم که میزان بستری بیمار در آنها از دو بیمار به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت هم کمتر شده است. برای این ۱۹۲ شهر رنگ جدیدی به رنگ‌ها اضافه کردیم تا اعمال محدودیت کمتری در آنها نسبت به شهرهای زرد داشته باشیم و تحت عنوان شهر آبی یاد می‌کنیم. در شهرهای آبی تقریبا تمام مشاغل با رعایت پروتکل‌ها که متعاقبا اعلام می‌شود، آزاد هستند و می‌توانند فعال باشند. معاون بهداشت وزارت بهداشت بیان کرد: استان‌های تهران و البرز پس از هفته‌ها به وضعیت زرد تبدیل شده است. البته مردم همچنان باید رعایت کنند. با وجود اخبار نسبتا خوش منتشرشده اما خبرهایی که از شمال کشور به گوش می‌رسد حاکی از اوج‌گرفتن دوباره کرونا در این استان‌هاست. بنا بر گزارش ستاد کرونا، تاکنون هیچ نقطه سبز و عاری از کرونا در کشور وجود ندارد و هنوز تمامی نقاط کشور به ویروس آلوده هستند و درحال‌حاضر شهرستان‌های نکا، قائم‌شهر، ساری، فریدونکنار، آمل در استان مازندران و شهرهای کردکوی و بندر گز در استان گلستان در وضعیت قرمز بیماری هستند؛ مسئله‌ای که می‌تواند مرتبط به شیوع دوباره کرونا در کشور باشد. مطابق اعلام ستاد کرونا در آخرین گزارش‌های اعلام‌شده ۸۲ نفر دیگر بر اثر کرونا جان باخته‌اند و چهارهزارو ۴۸۶ نفر نیز در وضعیت شدید بیماری قرار دارند.

از راه‌حل ساده شورا برای کاهش آلودگی چه خبر؟

شرق: حدود سه سال پیش یک عضو شورای شهر تهران از راه‌حل سریع برای کاهش آلودگی هوای تهران در صحن علنی سخن گفت اما با گذشت سه سال همچنان این مشکل به قوت خود پابرجاست. پیشنهاد کمیته حمل‌ونقل شورا نصب فیلتر دوده روی اتوبوس‌ها بود، اما این اقدام عملی نشد. در جلسه سی‌ویکم شورای پنجم شهر تهران، شهربانو امانی، رئیس کمیته ایمنی حمل‌ونقل شورای اسلامی شهر تهران، در قالب تذکرات پیش از دستور گفته بود: «کمتر از چهار ماه از عمر شورای پنجم می‌گذرد. در این مدت اندک، یکی از مأموریت‌های کمیته ایمنی حمل‌ونقل، بررسی نقش وسایل نقلیه در آلودگی هوای شهر بود. جلسات مختلف، بازدیدهای مختلف و مطالعات متعددی انجام شد تا بدانیم آیا به‌عنوان یک کمیته در شورا، می‌توانیم سهمی هرچند اندک در گره‌گشایی از این معضل داشته باشیم». بخش جالب این نطق، راه‌حل عضو شورای شهر بود: «هرچه پیش رفتیم، بیشتر شگفت‌زده شدیم! زیرا خود را آماده رویارویی با یک معضل بسیار پیچیده و چندوجهی کرده بودیم و شنیده بودیم نهادهای متعددی باید دست به دست هم دهند تا بتوان معضل آلودگی را حل کرد، ولی هرچه بیشتر با مسئله درگیر می‌شدیم و پیش می‌رفتیم، مسئله را بسیار ساده‌تر از آنچه بود می‌یافتیم و تعجب می‌کردیم که چطور مسئله به این آسانی، این‌قدر دستاویز و بهانه خبر، مصاحبه، جلسه، همایش، کنفرانس و... شده است. بارها تردید کردیم که شاید مسیر را اشتباه می‌رویم! مگر می‌شود مسئله‌ای که مانند سرطان، نفس شهر را بریده و سالانه باعث مرگ بیش از چهارهزارو ۵۰۰ نفر می‌شود و سال‌هاست دوام دارد، پاسخی به این سادگی داشته باشد». اما آن پاسخ از نظر عضو شورا چه بود؟ امانی دراین‌باره گفته بود: «اگر مبنا را مطالعات شرکت کنترل کیفیت هوای تهران بگذاریم و طبق اعلام سازمان سلامت جهان (WHO)، ذرات معلق را خطرناک‌ترین آلاینده‌ای بدانیم که عامل اصلی مرگ‌ومیر افراد است، ناچاریم بر اساس سیاهه انتشار شرکت کنترل کیفیت، بپذیریم که سهم اتوبوس‌ها در آلوده‌سازی هوا در حدود ۳۰،۸ درصد، کامیون ۲۲،۴ درصد، موتورسیکلت ۱۰،۵ درصد، مینی‌بوس ۴،۲ درصد، وانت و سواری ۲،۱ درصد و منابع ساکن نیز مانند کارخانه‌ها، کارگاه‌ها و منازل در مجموع ۳۰ درصد است. از این فهرست، اتوبوس‌ها که تقریبا ۳۱ درصد در تولید ذرات معلق نقش دارند، اکثرشان در اختیار یا تحت مدیریت شهرداری هستند. درست است که این اتوبوس‌ها فرسوده هستند، اما راه‌حل آن نصب فیلترهای جذب دوده است که دانش و آزمایش فنی آن از سوی دو شرکت کنترل کیفیت هوای شهر تهران و شرکت واحد اتوبوسرانی کسب شده است. کل اعتبار لازم برای تجهیز همه اتوبوس‌ها به این سیستم، در بالاترین حالت ممکن کمتر از صد میلیارد تومان است». به‌طور خلاصه، این عضو شورا معتقد بود با مبلغی که کمتر از حقوق یک ماه کارکنان شهرداری است، می‌توان مشکل آلودگی هوای تهران را حل کرد؛ اما سه سال می‌گذرد و این مشکل نه‌تنها حل نشده، بلکه بدتر هم شده است. چرا این اتفاق رخ نداد و آیا نصب فیلتر دوده واقعا راه‌حل مفیدی است؟ جالب است بدانیم شورای شهر تهران سال ۹۷ به خرید فیلتر دوده از محل اوراق مشارکت رأی نداد؛ البته با تشدید آلودگی هوای پایتخت در روزهای اخیر، برخی از اعضای شورا بر ضرورت نصب فیلتر دوده تأکید کرده‌اند. یک کارشناس آلودگی هوا نیز معتقد است: تردیدی درباره تأثیر نصب فیلتر جاذب دوده بر کاهش آلایندگی ناشی از خودروهای دیزلی وجود ندارد، اما لازم است دستگاه‌ها این طرح را به‌درستی اجرا کنند. از دلایل مخالفت با نصب فیلتر جاذب دوده برای اتوبوس‌ها می‌توان به اظهارات محمد علیخانی، رئیس کمیسیون حمل‌ونقل شورای شهر تهران، اشاره کرد که نداشتن کارایی لازم فیلتر دوده و بازشدن فیلترها از اتوبوس‌هایی را که بر آنها نصب شده بودند، از جمله این دلایل خواند و گفت بهتر است به‌جای فیلتر دوده، اتوبوس نو بخریم. درحالی‌که بر اساس گزارش شرکت کنترل کیفیت هوای تهران، روزی ۱۱ مرگ زودرس به دلیل آلودگی هوا در تهران اتفاق می‌افتد. این روزها برخی اعضای شورای شهر دوباره بر ضرورت نصب فیلتر دوده روی اتوبوس‌ها تأکید کرده‌اند، ولی هیچ اشاره‌ای به نقش شورای شهر در این زمینه نمی‌شود. سیدآرش حسینی‌میلانی، رئیس کمیته محیط زیست شورای شهر تهران، ضمن تأکید بر نقش اتوبوس‌ها و مینی‌بوس‌ها در انتشار ذرات معلق کمتر از ۲.۵ میکرون گفته است که قانون هوای پاک، نصب فیلتر دوده بر اتوبوس‌ها را الزامی کرده و مطالعات شرکت کنترل کیفیت هوای تهران نیز نصب فیلتر دوده را راهکاری برشمرده که بیشترین بازدهی را نسبت به هزینه‌ها دارد. یوسف رشیدی، کارشناس آلودگی هوا، در گفت‌وگو با ایسنا، ضمن تأکید بر تأثیر فیلتر دوده بر خودروهای دیزلی ازجمله اتوبوس‌ها در کاهش انتشار آلاینده‌ها گفت: «علم و فناوری در دنیا نشان داده است که رتروفیت (retrofit) یا اصلاح و ارتقای سیستم‌های قدیمی با استفاده از ابزار و فناوری جدید در زمینه خودروها روشی مؤثر است؛ همان‌طور که تأثیر و نتیجه آن را در نصب فیلتر جاذب دوده بر خودروهایی با استاندارد یورو ۲ شاهد بودیم». به گفته او، اگر بخواهیم بهترین گزینه را برای کاهش آلایندگی ناشی از خودروهای دیزلی به‌ویژه اتوبوس‌ها در نظر بگیریم، باید خودروی دیزل یورو ۶ وارد کشور کنیم که این اقدام به دلایل مشکلات اقتصادی و سایر عوامل امکان‌پذیر نیست؛ بنابراین بهترین راه‌حل، اصلاح ناوگان حمل‌ونقلی است که اکنون در حال فعالیت و تردد است. این کارشناس آلودگی هوا ضمن تأکید بر نقش فیلتر جاذب دوده در کاهش آلایندگی ناشی از خودروهای دیزلی گفت: یکی از بهترین گزینه‌ها و راهکارها برای کاهش آلودگی هوا، استفاده از فیلتر جاذب دوده در اتوبوس‌هایی است که در سطح شهر تردد می‌کنند و این استدلال که فیلتر جاذب دوده کارایی لازم را ندارد، به‌هیچ‌عنوان قابل قبول نیست. رشیدی در پایان گفت: مسائلی از قبیل وجود دلالان در بازار خرید و فروش فیلتر دوده، به مکانیسم داخلی قراردادهای شهرداری مربوط است تا دست دلالان را کوتاه کنند و بازشدن فیلترهای جاذب دوده توسط رانندگان اتوبوس نیاز به نظارت بیشتر دستگاه‌های متولی دارد. قطعا اگر نصب فیلترهای جاذب دوده بر اتوبوس‌ها به‌درستی انجام شود، می‌تواند بر کاهش آلاینده‌ها تأثیرگذار باشد.

عکس: احسان قلمچی، شرق

ادامه از صفحه ۵

یارانه برق در جیب ماینرهای چینی

به گفته کلاهی، باید سیاست‌ها در این حوزه به شکلی چیده شود که هر ایرانی بتواند در این حوزه سرمایه‌گذاری کند. این در حالی است که سیاست‌ها را خیلی اشتباه گذاشته‌ایم.

مزیت‌های حضور سرمایه‌گذاری خارجی

عضو هیئت نمایندگان اتاق درباره وجود سرمایه‌گذار خارجی در این حوزه می‌گوید: بد نیست اگر به صورت کنترل‌شده سرمایه‌گذار خارجی در این حوزه بیاید؛ اما دیدگاه ما این است که این روند باید طبق فرایندی تعریف شود تا افرادی که می‌خواهند بیت‌کوین استخراج کنند، به‌جای اینکه ماینرها را به خانه‌ها ببرند و به شبکه شهری فشار بیاورند، در مزارع بزرگ و کنترل‌شده مستقر شوند.

او ادامه می‌دهد: به این ترتیب، در ساعاتی که مشکل برق داریم، می‌توانند مزارع را خاموش کنند و با یک سیاست بلندمدت، به مزارع تکلیف کنیم که نیروگاه‌های تولید پراکنده خودشان را بزنند یا در نیروگاه تجدیدپذیر سرمایه‌گذاری کنند.

کلاهی عنوان می‌کند: اگر این مزارع خودشان تولیدکننده بشوند، در آن ۴۰۰ ساعت مشکل‌دار سال (ما سالانه فقط در ۴۰۰ ساعت مشکل کمبود برق داریم)، به‌جای اینکه وزارت نیروی ما سرمایه‌گذاری کلان بکند و نیروگاه‌های خیلی بزرگ بزند، صاحبان مزارع می‌توانند در این ۴۰۰ ساعت، برق مازاد کشور را تأمین کنند و از سوی دیگر وزارت نیرو می‌تواند منابع خود را در خطوط بهبود، انتقال و توزیع متمرکز کرده و در این حوزه سرمایه‌گذاری کند.

مزرعه بیت‌کوین مصرف‌کننده برق مازاد

به گفته این عضو هیئت نمایندگان اتاق، گران‌ترین برق دنیا برق پیک است؛ زیرا باید برای تأمین آن نیروگاه بزنیم. ارزان‌ترین برق دنیا نیز برق اضافی است. در دنیا نرخ صنایعی که حاضر باشند فقط برق مازاد استفاده کنند، ارزان‌تر از بقیه است. استخراج بیت‌کوین هم تنها صنعتی است که در کشوری که مشکل آب دارد، نیاز به این ماده حیاتی برای تولید ندارد.

او اضافه می‌کند: هر لحظه اراده کنیم، می‌توانیم مزارع بیت‌کوین را خاموش کنیم؛ اما کارخانه آلومینیوم و فولاد را نمی‌توان هر لحظه خاموش و روشن کرد.

کلاهی می‌گوید: درآمد مزارع بیت‌کوین غیر قابل تحریم است و می‌تواند موتور محرکه یک صنعت و فناوری مهم و کلیدی دنیا به نام بلاک‌چین شود.

او در واکنش به اظهارات کارشناسانی که بیت‌کوین را عامل درهم‌شکننده هیمنه دولت‌ها می‌دانند، یادآور شد: در بانک مرکزی هم بیت‌کوین را عامل تأمین نیازهای مالی تروریست‌ها می‌دانستند و می‌گفتند اطراف ما پر از تروریست است؛ اما نمی‌شود با فناوری مقابله کرد. بیت‌کوین یک واقعیت است که وجود دارد.

حرکت به سمت سوداگری

این عضو هیئت نمایندگان اتاق در پاسخ به این پرسش که ایجاد مزرعه از سوی چینی‌ها در ایران اقدام درستی است یا خیر، عنوان می‌کند: تا وقتی سیاست باثبات و منطقی چیده نشود، کار ریشه‌ای و اصولی هم انجام نمی‌شود. هر موقع سیاست‌ها ناپایدار و کوتاه‌مدت باشد، فعالیت‌ها سوداگری می‌شود.

او به این پرسش که آیا در سیاست‌گذاری برای رمزارزها در حال حرکت به سمت سوداگری به‌جای رفتار درست هستیم، این‌گونه پاسخ می‌دهد: هیچ چیز در ایران معلوم نیست. می‌گویند شاید سال بعد قیمت برق را بازنگری کنیم و شاید نکنیم. سیاستی بگذارید، بگویید دو سال قیمت برق این است، بعد از دو سال قیمت‌ها را به این شکل تغییر می‌دهیم. قیمت گازتان برای اینکه برای خود نیروگاه بزنید، به مدت ۱۰ سال این رقم است. مثلا در یک بازه چهار یا پنج‌ساله موظف هستید ۲۰ تا ۳۰ درصد انرژی مورد نیاز خود را از تجدیدپذیر تأمین کنید.

کلاهی با اشاره به اینکه سرمایه‌گذاران ایرانی در داخل و خارج آماده سرمایه‌گذاری در صنعت بلاک‌چین هستند، درباره دلیل چینی‌ها برای سرمایه‌گذاری در ایران با وجود نبود سیاست‌های درست می‌گوید: احتمالا یک‌سری روابطی بوده است که آنها نگران این سیاست‌های ناپایدار نبوده‌اند. جزئیات را نمی‌دانم و نمی‌توانم اظهارنظر کنم.

او درباره میزان بیت‌کوین تولیدی در ایران بیان می‌کند: عددی در این رابطه نداریم؛ زیرا یک سال و نیم است که آقایان تصمیمات را مزه‌مزه می‌کنند. از اول اگر پیشنهادهای ما را اجرا کرده بودند، اکنون ایران یکی از قطب‌های تولید ارز رمزنگاری‌شده دنیا بود. داخلی‌سازی و خیلی از مسائل هم تحت کنترل خودمان بود.

او درباره کمبود برق در زمستان و ارتباط آن با تولید بیت‌کوین بیان می‌کند: کمبود برق در تابستان و گاز در زمستان به خاطر سیاست‌های انرژی کشور است. گاز و برق را به هر روستایی برده‌ایم و این مسئله سبب شده اختلاف فاحش مصرف در برق تابستان و زمستان داشته باشیم. در تابستان برق کم می‌آوریم و در زمستان هم در جایی که دومین ذخایر گاز دنیا را دارد، گاز کم می‌آوریم. اینها ناشی از سیاست‌های نادرست است.

او ادامه می‌دهد: نزدیک به ۳۰ تا ۴۰ میلیارد دلار دارایی بی‌کار در وزارت نیرو وجود دارد. سیاست درست در حوزه ارز رمزنگاری‌شده می‌تواند این دارایی بی‌کار را به درآمد تبدیل کند.